

Cezary
Obracht-Prondzyński
redakcja@polskappress.pl

Kultura to nasza szansa.

O pomorskim poszerzeniu pola kultury

Poszerzenie pola kultury to proces, który dotyczy każdego z nas, niezależnie od tego czy żyjemy w małej miejscowości położonej „daleko od szosy”, czy w metropolii o ogólnopolskim znaczeniu. Kultura i sztuka przestają być elitarne. Jako sposób spędzania wolnego czasu są w zasięgu ręki większości mieszkańców. Zmienia się także sposób funkcjonowania instytucji kultury. Coraz częściej artystom i animatorom nie chodzi wyłącznie o skłonienie nas do refleksji nad dziełem, lecz także o włączenie nas w ich współtworzenie. Ludzie kultury wychodzą z potężnych murów instytucji w przestrzeń publiczną, a działania kulturalne i artystyczne stają się narzędziem do uzyskiwania ważnych celów społecznych. Dzięki twórczej działalności młodzież odraabawia problemy dojrzewania, a osoby starsze pozostają dłużej aktywne; wszyscy zaś stajemy się bardziej świadomymi członkami lokalnych społeczności. Wkraczając w naszą codzienność, kultura stwarza nam szansę na lepsze życie.

Od wielu lat, jako zespół badaczy kultury, zadajemy sobie pytanie o to, czym jest proces poszerzenia pola kultury. Z czego ten proces wynika i do czego prowadzi, zarówno dla sektora kultury, jak i dla jej uczestników? W jaki sposób kultura może przeciwdziałać rozwarstwieniu i napędzać rozwój naszych społeczności? Jak przejść z traktowania jej jako obciążenie dla budżetu samorządów do uczynienia z niej koła napędowego gospodarki? Badacze samodzielnie nie odpowiadzą na te pytania, dlatego chcemy w ten proces włączyć tych, którzy pomorską kulturę znają od podszewki. Nie tylko ludzie kultury, ale też osoby z jej otoczenia - samorządowców, przedsiębiorców, ekspertów i lokalnych liderów oraz aktywnych uczestników kultury. W ramach projektu „Pomorskie poszerzenie pola kultury” chcemy prowadzić otwartą debatę z udziałem osób reprezentujących różne kręgi społeczne i instytucje oraz posiadających różne kompetencje i doświadczenia. Razem poszukajmy odpowiedzi na pytania, co się zmieniło w pomorskiej kulturze w ostatnich latach. Czym się różni kultura w metropolii od interioru? Czy istnieją różnice pomiędzy poszczególnymi częściami Pomorza?

Inspirację do dyskusji niech stanowią ustalenia badań ankietowych prowadzonych w ostatnich miesiącach wśród 300 zróżnicowanych podmiotów kultury województwa pomorskiego. Dotarliśmy zarówno do małych organizacji pozarządowych położonych na kaszubskiej wsi, jak i do publicznych instytucji kultury o wielomilionowym budżecie, a mających siedzibę w Trójmieście. Potwierdziliśmy, że sektor kultury jest silnie przestrzennie

zróżnicowany - nie dotyczy to tylko potencjału organizacji, w tym przede wszystkim dostępu do infrastruktury i środków finansowych, ale też podejścia do działalności i rzeczywistych działań. Zróżnicowania nie występują jedynie w przekroju metropolia - region, lecz często dostrzec je można pomiędzy historycznymi częściami Pomorza. Wiele z nich czeka jeszcze na interpretacje - liczby i słupki wymagają interpretacji uwzględniającej wiedzę i doświadczenie lokalnych liderów. To dopiero pozwoli odpowiednio odczytać wyniki, by później wykorzystać je w praktyce.

Nowe badania pozwalają zadać pytania: czy poszerzenie pola kultury ma wszędzie to samo znaczenie i przebiega w ten sam sposób? Instytucje kultury w Trójmieście - wydaje się - mają ułatwione zadanie. Nie muszą się one w takiej mierze jak instytucje w regionie martwić o dostęp do zasobów. Coraz mniej też dostrzegają barier w swoim środowisku. Łatwiej im także o odbiorcę zainteresowanego kulturą. W tym kontekście godny podkreślenia jest fakt, że trudności, z jakimi borykają się podmioty oddalone od metropolii, wyzwalają w ludziach kultury z regionu szczególne strategie adaptacyjne. Zmuszają do tego, żeby myśleć wyjątkowo pragmatycznie. Wyzwalają umiejętność mobilizacji lokalnych zasobów i czerpania wsparcia ze swojego otoczenia (w tym składają do współpracy z podmiotami spoza kultury). Ograniczone zainteresowanie produktami kulturalnymi skłania do tego, żeby nie koncentrować się jedynie na działalności stricte kulturalnej. To tym bardziej mobilizuje do wchodzenia kultury szturmem w obszary nieoczywiste i wypełniania istotnych luk w polityce społecznej. Odnajdywanie i łatanie tych dziur to właśnie rola lokalnych liderów, najczęściej ludzi pełnych pasji i kierujących się społeczną misją. Ludzi o CV bogatym w umiejętności, wiedzę i doświadczenie z różnych sektorów. Ludzi, którzy - do czego namawiał Adam Słodowy - potrafią „zrobić to sami”. O tych m.in. zróżnicowaniach podyskutujemy na Konferencji Badaczy i Praktyków Kultury, która odbędzie się 28-29 września w Gdańsku. Już dziś serdecznie

POMORSKIE POSZERZENIE POLA KULTURY

czerwiec - listopad 2017

Konferencja Badaczy i Praktyków

- 28.09.2017**
Wydział Nauk Społecznych UG
ul. Bożyńskiego 4, Gdańsk
- 29.09.2017**
Nadbałtyckie Centrum Kultury
ul. Korzenna 33/35, Gdańsk

Debaty

Jak wykorzystać potencjał kulturowy lokalnych społeczności?

- 6.10.2017** Centrum Międzynarodowych Spotkań, ul. Szkolna 4, Tuchomińskie Forum Animatorów Kultury
- 13.10.2017** Akademia Pomorska w Słupsku, ul. Arciszewskiego 22a, Słupsk
- 20.10.2017** Kwidzińskie Centrum Kultury, ul. 11 Listopada 13, Kwidzyn

Więcej informacji: www.nick.org.pl | www.wns.ug.edu.pl/centrum-kultury

wszystkich zainteresowanych zapraszamy.

Zachęcamy także do lektury wywiadów, w których przedstawimy sylwetki liderów i ich inicjatywy. Są to działania o różnorodnym charakterze, odbywające się w różnych miejscowościach Pomorza. Ukazują one to, co w poszerzeniu kultury najważniejsze - kultura jest szansą dla rozwoju każdego z nas, ale też dla naszych społeczności lokalnych. O tym, że narzędzia artystyczne mogą służyć animacji społecznej, a przez to rozwojowi lokalnemu, świadczą m.in. „Wioska Ziół i Kwiatów” w Mikorowie (gm. Czarna Dąbrówka) czy zajęcia dotyczące praktycznego wymiaru rybołówstwa w Galerii U Rybaka w Jezierzanach (gm. Postomino). Są one ważnym uzupełnieniem edukacji formalnej dzieci i młodzieży. Te inicjatywy stały się przestrzenią nie tylko edukacji mieszkańców i ich spo-

łeczności, ale też napędzają turystykę - rdzeń lokalnej gospodarki. Z kolei działania podejmowane przez środowisko skupione wokół czasopisma „Prowincja”, wydawanego od 2010 roku w Sztumie, pokazują, że także historia może stanowić czynnik integrujący społeczności. W Sztumie można się przekonać, z jaką determinacją wykuwa się lokalna tożsamość osób przybyłych na teren Pomorza z całej Polski. Osób, które starają się patrzeć w przyszłość, twórczo wykorzystując - a nie odcinając - bogatą przeszłość. O tych m.in. inicjatywach i doświadczeniach porozmawiamy podczas debat regionalnych: w Tuchomiu przy okazji V Bytowskiego Forum Animatorów Kultury (6.10), w Słupsku (13.10) oraz Kwidzynie (20.10).

To, co dla tych wszystkich inicjatyw stanowi punkt wspólny, to z jednej strony umiejętność mobilizowania lokalnych zasobów, z drugiej - umiejętne sięganie po wsparcie zewnętrzne. Społeczna samoorganizacja może być dobrą glebą dla pączkujących innowacji społecznych. W poszerzonym polu kultury mniej znaczące stają się bowiem posiadane zasoby, a większe znaczenie ma to, co w nas samych - pomysłowość, energia i pasja, którymi jesteśmy w stanie zarazić innych i wspólnie zrobić coś dobrego dla społeczności. Kultura to nasza szansa i nie możemy pozwolić sobie na to, żeby ją zmarnować. W ramach projektu „Pomorskie poszerzenie pola kultury”, realizowanego przez Nadbałtyckie Centrum Kultury, w partnerstwie z Pomorskim Centrum Badań nad Kulturą Uniwersytetu Gdańskiego, odbędzie się w Gdańsku konferencja badaczy i praktyków, połączona z bezpłatnymi szkoleniami (28 i 29.09). Wystąpią w jej ramach m.in. prof. Tomasz Szlendak, prof. Marek Krajewski, prof. Przemysław Czapliński, Marta Białek-Graczyk, Wojciech Kłosowski, prof. Rafał Wiśniewski. Planowane są również debaty regionalne w Tuchomiu przy okazji V Bytowskiego Forum Animatorów Kultury (6.10), w Słupsku (13.10) oraz Kwidzynie (20.10).

Więcej informacji: <https://wns.ug.edu.pl/centrum-kultury>

REKLAMA

007686798

POMORSKIE POSZERZENIE POLA KULTURY

Konferencja Badaczy i Praktyków

- 28.09.2017**
Wydział Nauk Społecznych UG
ul. Bożyńskiego 4, Gdańsk
- 29.09.2017**
Nadbałtyckie Centrum Kultury
ul. Korzenna 33/35, Gdańsk

Organizatorzy: [Logos]

Partnerzy: [Logos]

Patroni Medialni: [Logos]